

sammen i hver af disse Grupperes Bevidsthed med noget andet, i een Gruppens Bevidsthed med en ny Linie, i en anden Gruppens med den gamle Fæstning, og i den tredies med Kravet om, at København skal være aaben mod Landsiden. Der er altsaa aldeles intet Flertal for at gøre noget som helst.

Den højtærede Konseilspræsident, som jo nok havde Grund til at søge at finde noget at glædes over ved denne Valgdag, brugte, jeg ved ikke hvor mange Gange, Udtryk for sin Glæde over, at der var konstateret Villighed til at bringe Ofre. Han mente, der var konstateret Villighed hos et Flertal af Venstrevælgere til at bringe store Ofre for Forsvarssagen. Ja, i Sandhed, Konseilspræsidentens Udvikling paa dette Omraade er rivende. I 1894 skrev Konseilspræsidenten i det Tidsskrift, han da redigerede, "Tilskueren", en Artikel, hvori han udtrykte sin Glæde over, at det ved Forliget var lykkedes at sætte Bom for Militærudgifterne, og navnlig, at det ved at fiksere Udskrivningsprocenten og indskrænke den almindelige Værnepligt paa den Maade var lykkedes at forhindre den stadige Stigning i Militærudgifterne. I 1905 udtrykte den højtærede Konseilspræsident sin Forventning om, at vi endnu godt kunde komme ned. Han delte ikke det ærede Medlem fra Ringkøbings Tro paa, at det ikke kunde lykkes. I Begyndelsen af Aaret 1909 var Militærudgifternes Stigning bleven en Nødvendighed, og nu er der Glæde over, at det danske Venstre er rykket ind i Rækken af andre Venstrepartier, der kræve stadig stigende Militærudgifter. Der er Glæde over, at vi nu ere med i Runddansen, eller at der er Mulighed for at faa os med i Runddansen. Den højtærede Konseilspræsident henviser stadig til, at alle de andre Lande ruste, og han viser Følgerne af Rustningerne, at de alle have Millionunderskud, de have alle Milliongæld, og det, at de alle ruste og alle ere paa Fallittens Rand, er noget, som absolut skal drive os med deri. Her er et lille Land, som hidtil har bevaret sin Fornuft, som har holdt sig udenfor denne Dødedans, ja, som har sat saa meget ind paa at holde sig udenfor hele den militaristiske Dans, at det har ført sin Forfatningskamp derpaa, og som har ført Forfatningskampen til Sejr paa at holde sit Hoved klart og holde sig udenfor. Nu ser vi den højtærede Konseilspræsident pege ud over Europa og sige: De ere gale allesammen, allesammen, lad os derfor ogsaa være med til at gebærde os afsindigt. Thi mere end

Gebærder bliver det heller ikke. De 30—40 Mill. Kr., som vi kunne kaste ud til Fordel for denne Runddans, blive aldrig andet end en Gebærde, hvad vi kunne gøre, er aldrig andet end en militaristisk Grimace, hvad vi kunne bygge op, vil altid springe som Glas for de andres Magt.

Jeg hører ikke til dem, der mene, at man særlig skal spørge om, hvorvidt der er Krigsfare eller ikke, at Krigsfaren skulde spille nogen Rolle for vor Afgørelse her. Jeg ved ganske vist, at Krigsfaren er et Middel, der benyttes stærkt. Min ærede Sidemand (Zahle) udtalte, at han troede, der var en Kreds her i København, hvorfra der fabriksmæssig udgik Nervøsitet, hvorfra der fabriksmæssig udsendtes Rygter, hvorfra man fabriksmæssig søgte at paavirke Folkets Stemning til Ængstelse. Jeg tror ikke, man tager meget fejl, hvis man betegner denne københavnske Kreds som Københavns 7de Kreds. Men jeg skal ikke opholde mig ved dette Spørgsmaal om Krigsfaren. Min Opfattelse er den, at ingen af os kan selvfølgelig i mindste Maade vide, om der bliver en europæisk Krig eller ikke. Vi have Lov til at tro paa, at Europa vil bevare sin Fornuft. Vi have ogsaa Lov til at haabe paa, at Krigsfaren, hvis den kommer, vil holde sig udenfor vore Grænser. Men vi kunne selvfølgelig ikke bygge Ordningen af vore Forhold paa en Tro, som kan bryde, eller paa et Haab, der kan være forfængeligt. Tværtimod maa vi indrette vort Militærvæsen efter de ugunstigste Vilkaar. Men de Vilkaar, som bydes os, hvis Krigen bryder løs, ere saadanne — *just* fordi det ikke er udelukket, at Krigen kan bryde løs, og *just* fordi det ikke er udelukket, at Krigen kan nærme sig til vore Kyster —, at vi for vort Vedkommende saa indtrængende som muligt maa advare mod at træde ind i den militære Dans, som den nu her i Tinget saarigerligt repræsenterede Officersstand opfordrer os til at træde ind i. Hvis vi her i Landet havde en garanteret Fred, ja, saa gjorde Militærvæsenet i alt Fald ingen Skade udover de unyttige Ofre af Pengemidler og Arbejde, saa udsatte det ikke Landet for Farer. Men det er *just* Muligheden af, at en Krig nærmer sig til vore Grænser, der gør, at vi sige, at det er nødvendigt at indskrænke Militærvæsenet, for at det ikke skal friste os eller andre til Benyttelse. Det ærede Medlem fra Hjørring (Jungersen) henvendte i Fjor nogle manende Ord til denne Forsamling, Ord, som for mig indeholdt den højeste politiske Visdom i dette Spørgsmaal, da han sagde, at vi ikke